

Miten työterveyshuollon erikoistuva voi käyttää Taitoni.fi:tä?

Työterveyslääkäri
2017;35(2):38-40
Kristiina Patja

Työterveyshuolto on lääketieteen ja työn rajapinnalla. Työkyky ei ole vain terveyttä ja toimintakykyä, vaan siihen vaikuttavat monet asiat, kuten työn sisältö, työympäristö, työyhteisö ja yhteiskunnan lainsäädäntö ja talouden suhdanteet. Yliopistojen yhteinen työterveyshuollon erikoislääkäritutkinnon virtuaaliyliopisto on erinomainen ratkaisu. Se haastaa erikoistuvan verkkoon oppimaan ja toimimaan. Taitoni.fi on erikoistuvalla tukena tässä. Sinne on hyvä tallentaa oppimista, sillä se seuraa lääkäriä erikoistumisenkin jälkeen. Työssä oppiminen on jatkuvaa, ja tulevaisuudessa työpaikoissa tai koulutuksissa voidaan joutua todentamaan aiemmin opittua. Taitoni.fi pitää ammatillisen kehittymisen tiedot yhdessä paikassa erikoistumisenkin jälkeen.

Erikoistumisaika on mahdollisuus syventyä erikoisalan sisältöihin ja prosesseihin ja toteuttaa oppimaansa käytännössä. Elinikäinen oppiminen jatkuu erikoistumisen jälkeen. Erikoistumisen aikana on hyvä kehittää oma tapa pitää huolta jatkuvasta kehittämisestä lääkärin työssä. Suunnitelmallisuus, dokumentointi ja arviointi ovat hyviä lähtökohtia, joihin löytyy väline, Taitoni.fi. Työterveyshuollon lokikirja on tekstipohjainen, hieman kömpelö dokumentti ja yliopiston järjestelmistä tiedot häviävät erikoistumisen jälkeen. Tulevaisuudessa lääkäri tulee tarvitsemaan työuratietoja, ammatillisen kehittymisen tietoja sekä todistuksia sähköisessä muodossa. Niiden kerääminen yhteen paikkaan kannattaa aloittaa mahdollisimman varhain. Taitoni.fi auttaa tässä. Sen avulla saa koulutukset, palvelut ja suoritukset järjestykseen helposti, ja se kulkee puhelimessa aina mukana. Alun perin Taitoni.fi kehitettiin turvaamaan lääkärikunnan autonomia täydennyskoulutuksen ja ammatillisen kehittymisen tulevaisuudessa, lähinnä resertifikaatiota ennakoiden.

Oppiminen lähtee tarpeesta ja tavoitteesta

Työterveyshuollon lokikirjaan on kuvattu erikoistumisen sisällön tavoitteet. Koulutuksessa on kymmenen keskeistä osa-aluetta. Työterveyshuollon erikoislääkäri tuntee muun muassa työn ja terveyden yhteydet ja osaa toimia terveydenhuollon, kuntoutuspalveluiden, sosiaalivakuutusjärjestelmän ja työvoimahallinnon kanssa. Koulutuksessa on eri osioita, kuten eriytyvä koulutus, tai teoreettinen osuus ja Työterveyslaitosjakso. Kirjatessa oppimistilannetta, kuten koulutustilaisuutta tai ohjaajatapaamista, valitaan sitten yksi tai useampi tavoite, johon oppimistilanne liittyy ja suoritukset tulostuvat valmiiksi lokikirjan järjestykseen. Oppimistilanteisiin voi lisätä tavoitteita milloin tahansa, ja voit lisätä uudet tavoitteesi vanhoihinkin tilaisuuksiin tai oppimistilanteisiin myöhemmin. Jos et ole ollut systemaattinen alusta lähtien, sen voi helposti korjata myöhemminkin.

Kaikki tieto on tuotavissa vain sinun käyttöösi Word-muodossa, jota voit muokata tai liittää sitten viralliseen lokikirjaan. Erikoistumistavoitteiden lisäksi voit asettaa mitä tahansa muita tavoitteita, poistaa entisiä ja luoda uusia. Erikoistuminen kestää vuosia ja sen aikana kouluttaudutaan työssä ja työn ulkopuolella, joten yhteen paikkaan kerääminen helpottaa lopullista paperisotaa. Hakiessasi työpaikkaa tai erityispätevyyttä voit tulostaa Taitoni.fi:stä siistin ansioluettelon hakemuksen liitteeksi.

Työura ja todistukset samassa paikassa

Taitoni.fi sisältää lääkärintutkinnot ja pätevyudet, jotka ovat varmistettuja. Muut pätevyudet ja tutkinnot voi itse lisätä pätevyysiin. Työuran historia tulee Lääkäriliiton tietokannasta ja perustuu ennen vuotta 2012 kyselytietoon, joten sitä joutuu päivittämään ja tarkentamaan ensimmäisellä kerralla. Kun sen kerran on päivittänyt ja ilmoittaa työpaikkatietonsa Lääkäriliiton Tietoni-palveluun, saa ajantasaisen tiedon myös Taitoni.fi:hin. Koulutustilaisuuksista tarvitaan erikoistumisen aikana todistus. Tallennusta varten on oma tallennustila. Duodecimin Oppiportin suorituksista ja laatuarvioinneista todistuksen voi tuoda suoraan Taitoni.fi:hin. Taitoni sisältää Koulutuskalenterin, jossa on sinne ilmoitettujen koulutustilaisuuksien tiedot vuodesta 2011, joten jos sinulla on koulutustilaisuuden ohjelma hukassa erikoistumishakemusta varten, niin se löytyy Taitoni.fi:n kautta. Tämä toimii vain ohjelman käyttäjille. Työterveyslaitos on ilmoittanut koulutuksistaan Koulutuskalenterista, ja hakusanalla löytyi 179 koulutustilaisuutta.

Oppimispäiväkirja

Ennen koulutukseen lähtemistä olisi hyvä kirjoittaa itselle oppimistarve tai tavoite, ainakin silloin tällöin. Kysy itseltäsi, miksi osallistuisit tähän koulutukseen tai mihin olen tyytymätön työssäsi tai osaamisessani. Kollegalta tai työparilta voi kysyä, mitä hän aiheesta haluaisi osata lisää. Koulutuksen jälkeen voit arvioida, muutitko jotain toimintatavassasi koulutuksen perusteella. Jos koulutuksesta ei jäänyt toimintaasi edes hippusta, niin aikasi meni ehkä hukkaan. Taitoni.fi

sisältää lyhyen arviosi siitä, miten hyödyllinen oppimistilanne oli sinulle, ja voit tehdä muistiinpanoja tai oppimispäiväkirjaa tapahtuman yhteyteen. Näin sinulle kertyy vuosien myötä kertomus erikoistumisesta ja ajatuksista ja havainnoista matkan varrelta.

Kokemuksista oppiminen

Lääkärit pitävät asiantuntemustaan yllä täydennyskoulutuksella. Yksi tärkeä opinpaikka on aliarvostettu: työpaikka. Kokemuksista, omista tai toisen, oppiminen on tutkimusten mukaan tehokkain aikuisoppimisen muoto. Haastava potilas, läheltä piti -tilanne tai muu mieleenpainuva hetki kannattaa hyödyntää. Kokemusten hyödyntäminen edellyttää ajan investoimista oman työn arviointiin, pohdintaan ja suunnitteluun. Työyhteisössä tulisi olla yhteisiä toimintatapoja ja turvallisia tilanteita, joissa arviointia, pohdintaa ja suunnitelmia voidaan käsitellä ja yhdessä tuottaa. Kokemukseni mukaan säännöllistä ja suunnitelmallista yhdessä oppimista ja arviointia on varsin harvassa työpaikassa. Terveystieteiden puolesta on syytä, että se keskittyy olennaiseen eli potilaaseen. Mielestäni tämä on hurskastelua. Potilaan hyvä hoito edellyttää lääkärin ajantasaista lääketieteellistä osaamista. Tehokas ja tavoitteellinen oppimiseen käytetty aika on yhtä arvokasta kuin potilaan hoitoon käytetty aika. Onko järkevää koettaa selvittää potilastulvasta kiirettä pitämällä vai pysähtyä miettimään, voisiko jotain tehdä toisin tai mitä emme osaa hyvin? Kärjistäen voi sanoa, että kun kiire kasvaa, lääkärit kiihdyttävät juoksua, kun muut pysähtyvät miettimään, mistä on kysymys. Tämä kokemuksesta oppiminen on halpaa, tehokasta ja mukavaa. Näkyykö sitä erikoistuvan arjessa? Jos näkyy, niin Taitoni.fi sisältää rakenteisesti erilaisia oppimistilanteita työssä, ja jos et löydä sopivaa, voit kuvata sellaisen itse.

Erikoistuva tarvitsee palautetta

Oppimisen ja ammatillisen kehittymisen aktiivinen suunnitteleminen on suhteellisen uusi asia suomalaisessa terveydenhuollossa. Ansioluettelo ei yksin riitä. Kyse on oman tekemisen, ajatusten ja ympäristön odotusten havaitsemisesta, kirjaamisesta, ajattelemisesta ja suunnittelusta sekä toteutetun oppimisen arvioinnista. Ammatillisen kehittymisen kuvaamista voi nimittää portfolioiksi, oppimispäiväkirjaksi tai kehittymiskertomukseksi. Taustalla on niin sanottu Kolbin muutossyklinä tunnettu malli, jossa oppija toimii kolmessa toistuvassa syklinvaiheessa: Oppimistarpeiden arviointi ==>

Oppimisen toteutus ==> Oppimisen soveltaminen. Kehityssuunnitelmassa nämä vaiheet pyritään tekemään näkyväksi. Ajatusten esittäminen kirjallisessa muodossa yleensä auttaa selkeyttämään tarpeita, ja lisäksi vuosien myötä siitä muodostuu oppimisen polku, johon voi palata ja havaita oppineensa asioita. Lokikirjassa osaamisen kehittyminen kuvataan useimmiten portaittaisena kehittymisenä.

Erikoislääkäriskoulutuksen tavoitteissa oppimisen tasoiksi kuvataan seuraavat: oppiminen on alussa, sitten perusasiat on saavutettu ja viimein oppimistavoitteet on saavutettu. Taitoni.fi:ssä tavoitteet ovat alussa, etenevät tai ovat valmiita. Valmiit tavoitteet putoavat erilliseen listaan ja ne voi aktivoida uudestaan. Osa tavoitteista ei välttämättä koskaan valmistu.

Erikoistumisen aikana arvioidaan useampaan kertaan erikoistumisen etenemistä yhdessä ohjaajan kanssa. Näissä tilanteissa on hyödyksi, jos oppiminen on kuvattu tavoitteiden kautta ja arvioitu, miten se erikoistuvan mielestä etenee. Ohjaajatapaamisessa voi asettaa uusia tavoitteita ja kirjata niitä sitten Taitoni.fi:hin. Oppimisen ja kehittymisen näkeminen kannustaa jatkamaan ja hakemaan uusia kehittymiskohteita.

Kokeile rohkeasti kolme kuukautta ilmaiseksi

Työterveyslääkärin työ on monipuolista. Se vaatii osaamista laajalta alalta, pelkkä lääketieteellinen tieto ei riitä. Erikoistumisen aikana suunnitelmallisuus ja systemaattisuus auttavat työn hallinnassa. Taitoni.fi on maksullinen työväline. Maksun voi vähentää verotuksessa, tai jos työnantajasi on myönteinen oppimiselle, hän voi korvata sen lääkärille. Työn tekee lääkäri itse. Vain aktiivisesti käyttämällä Taitoni.fi:stä saa hyötyä. Rohkaisen työterveyshuoltoon erikoistuvia ja valmiita erikoislääkäreitä ottamaan työympäristö haltuun oppimisympäristönä ja kuvaamaan oppimista ammatillisesti. Ajattelen, että työterveyshuollon ammattilaisille se on luontaista – odotetaanhan työterveyshuollon erikoislääkäriltä kykyä auttaa työntekijöitä työelämän kriiseissä ja haasteissa. Kun itse osaa käyttää sähköisiä välineitä kehittymisen tukena, niitä on helppo ohjata potilaille tai esimiehille. Taitoni.fi vaan rohkeasti käyttöön ja palautetta ja ideoita otetaan mielellään vastaan! Tämä on lääkärin työväline lääkäreille, ja sitä tehdään jatkossakin yhdessä.

Lisätietoa verkossa

Taitoni.fi lisätietoa: www.promedico.fi

Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto <https://tthvyo.fi/>

Kristiina Patja

Kansanterveystieteen dosentti ja terveydenhuollon erikoislääkäri, työnohjaaja STORY

Toiminnanjohtaja Pro Medico, Lääkärin ammatillisen kehittymisen tuki ry

kristiina.patja@promedico.fi

Artikkelin tunnus: tlo1562 (001.562)

© 2017 Suomen Työterveyslääkäriyhdistys r.y.